

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhásos petítor egyszeri hirdetés 15 fill. Többszörös hirdetés jutányosabb. Nyilntér: minden sor 20 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők és Keresk.-ifjak Egyletének
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Eperjesen, Fő-utca 59. szám, Kösch Árpád könyvnyomató-intézete.
Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények
valamint a hirdetési díjak is.

Dr. Horváth Ödön.

Korszakalkotó marad e név viselőjének két évtizedes tevékenysége Eperjes sz. kir. város újjabbkori történetében. Sőt az marad e vármegye főként kulturális fejlődésének történetében is, mert hiszen olyan ügyeknek állott élén s oly sikereket ért el, a mely közhasznú nemes ügyek diadala nem lehetett szorosán e város sorsához fűzve, hanem kihattak azok egész vármegyénkire, sőt — joggal elmondhatjuk — egész hazánk közművelődésének szent érdekeire is.

Elfogulatlanul s tartózkodás nélkül hajol meg most e nagy érdemek előtt, — a mint ennek annyi meggyőző bizonyítékát láttuk — az a közönség, mely húsz évig volt közvetlen szemlélője amaz emberfeletti munkásságnak, a melynek tűzét, kifogyhatlan s lankadatlan erejét csakis és egyedül ama ritka eszményi gondolkodásban lehet keresnünk, a melyet e város közönsége mindig osztatlanul elismert benne.

Lapunk mult számának zártakor hozta a hivatalos közlöny a hírt, hogy ezt a férfiút más térre szólítja felséges királyunknak s kormányának bizalma. Dr. Horváth Ödön kir. tanácsos, jogakad. dékánt ugyanis a m. kir. közigazgatási bírósághoz ő felsége ítélőbíróvá nevezte ki.

Igazságos, igazi érdemet jutalmazó ez a kitüntetés s éppen ezért örvendetes és megnyugtató, annak dacára, hogy e város egész társadalmára, meganyi nemes és közhasznú intézményére egyúttal nagy veszteséget is jelent. De ilyen a közhasznú munkásságban s áldásos sikerekben gazdag életpályának természetes

útja s éppen ezért nem a veszteséget, hanem a jó, igaz és önzetlen munkásság érdemszerinti s felemelő példáját kell észrevennünk benne. Dolgozott két évtizeden át úgy, mint hazáját s az egész emberiséget szívből szeretni tudó honfiúnak fizikailag csak lehetséges s hála legyen érte, hogy csak akkor távozik a munka porondjáról, a mikor alkotó ereje már kész, szilárdan álló s dicsőséges jövővel biztató templomait hagyja vissza a tudománynak, az általános közművelődésnek s a jótékonyságnak. Főként ez oknál fogva volt gondviselés-szerű dr. Horváth Ödönnek eperjesi húsz éves életpályája.

Dr. Horváth Ödön az arany ifjúkor delelőjén lett e város lakója Huszton (Máramarosvármegye) 1862. évi márczius hó 19-ikén született Középiskolát a máramarosszigetev. ref. liceumban, jogi tanulmányait pedig az 1866-ban alapított ősi eperjesi ág. hitv. ev. kollégiumi jogakadémián, a hazai ág. hitv. evangélikusok ez egyetlen ilyenmű tanintézetén végezte, hova a tanintézet jó hírét megalapító Csupka András jogtanár emlékezete, majd a Budapestre távozott dr. Vécsey Tamás kiváló működések országos híre, valamint az akkor itt működött jeles tanárok, u. m. Vandrák András, dr. Berzeviczy Albert, Schulek Gusztáv, dr. Horovitz Simon stb. vonzották. Jogi tanulmányainak elvégzése után a tanintézet fentartó-testülete őt segédtanárrá választotta s mikor egy év alatt az összes jogtudományok doktorává lett, 1884-ben rendes jogtanári állást nyert. 1886 óta a jogakadémia dékánja, a mennyiben az évenként s utóbb háromévenként betöltés alá eső állást kartársai és a fentartó-testület bizalma évről évre reáruházta. Dékánága alatt a jogakadémia jelentékeny virágzásnak indult, minnek legékebben szóló bizonyítéka az, hogy hallgatóságának száma immáron jóval a 200-on felül emelkedett; a tanári-székek száma s általában az akadémiának az állami tantervet követő szakrendszer szerinti szervezettsége pedig, valamint a karnak

széleskörű, tudományos, irodalmi munkássága országos hírvé s elsőrendűvé tették jogakadémiánkat. 1889-ben ügyvédi oklevelet szerzett, 1895-ben pedig a magyar közjog egyetemi magántanárává habilitáltak. A vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszter évek hosszú sora óta a főgimnáziumi érettségi vizsgálatokhoz kormányképviselővé küldötte ki, mely minőségben szakavatott jelentéseivel s indítványával kiváló szolgálatokat tett a középiskolai oktatás ügyének is. 1891-ben a jogi államvizsgálatok reformja ügyében tartott miniszteri értekezleten ő volt a protestáns jogakadémiák egyedüli meghívott képviselője. Tanártársai őszinte bensőséggel, a kollégiumi jogakadémia kormányzóhatósága hálás elismeréssel, hallgatói őszinte tisztelettel s szeretettel viselkedtek iránta. Viszont azonban benne a tudós tanárt, s melegen érező barátot és előljárót tisztelték s szerették tanártársai s az ifjúság egyaránt. Most is, a midőn új méltóságát elfoglalandó, a Kollégium kormányzóhatóságától felmentvényt kér s mély bensőséggel megirt lemondó-levelét s búcsúzó iratát beküldötte, egyúttal nagylelkűen emlékezik meg kedvelt tantárgyáról, a magyar közjogról s kétezer koronás ösztöndíj-alapítványt tesz a jogakadémia javára, a melynek kamata — vallásfelekezeti s vagyoni tekintet nélkül — minden évben a tanárikar által s a közjogban legszebb előmenetelt tanúsító ifjúnak fog ösztöndíj kiadni. Sok éven át jegyzője is volt a Kollégiumnak; több ízben ajánlották fel neki a kollégiumi igazgatóságot is, ezt azonban nagymérvű elfoglaltsága miatt nem fogadta el. Az ifjúság akadémiai egyletének éveken keresztül elnöke, a jogász vívó- és túristaegyletnek tiszteleti tagja volt; 10 éves dékáni jubikumát lelkesen s igen szépen ünnepelte meg az ifjúság. Igen tevékeny irodalmi munkálkodást fejtett ki. Különös előszeretettel foglalkozik a jogi szakoktatásnak kérdésével, a melynek legtermékenyebb írója s idevágó művei számos nehéz kérdésben is útbaigazítást adnak. Ezenkívül kedvenc tárgya az irodalmi tevékenységnek a párviadalnak és a vallászabadságnak kérdése.

Műveiből kiemelendők:

Az eperjesi ág. ev. kollégiumi jogakadémia multja és jelene.

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Magyar művelődési mozzanatok a XII., XIII. és XIV. században

(Folytatás.)

levéltári kutatások alapján. Írta Bruckner Győző.

A pécsváradi oklevél alapján most már legyen szabad bemutatnom, hogy egy apátság mennyi cselédséggel rendelkezett. E szerint ezen apátság 1700 család cselédséggel rendelkezett s ez az 1700 család 41 faluban lakott.

Ezen cselédek közt szerepel 165, a ki lóval és szekérral szolgált, 110 szolgált mint vinczellér, 36 mint szántóvető, 12 mint méhész, 20 mint vasbányász, 50 mint halász, 13 mint juhász, 3 mint lovasz, 3 mint kanász, 3 cseléd a vendégek szolgálatára volt rendelve, 4 mint betegápoló, 5 mint harangozó, 3 mint fürdőszolga, 10 mint kocsis, 6 kádár, 12 mint esztergályos, 9 mint sütő, 10 mint szakács, 3 mint fazekas, 6 mint timár, 5 mint ötvös, 8 mint kerékgyártó, 3 mint molnár s 5 mint poroszló.

Mélyen t. hölgyeim, önök tudják legjobban, hogy a cselédeknél állandó a zúgolódás a sok munka ellen — szolgáljon ez vigasztalásukra, hogy a cselédek ezen elégedetlensége már egy nagyon is régi baj, a mely már a XIII. században épp oly keserves perczeket szerzett a háziasszonynak, mint jelenleg s a bérüket kicsinylő cselédek épp annyi lelki felháborodást idéztek elő a házigazdánál, mint jelenleg a háziúrnak a lakás steigerolása a család apáknál.

Ilyen elégedetlenséget, ha van ugyan még türelmük

a XIII. századbeli cselédmizériákat meghallgatni, ilyen surlódást cselédség és házigazda közt szeretnék még bemutatni. És pedig, t. hölgyeim, ezúttal igaz, hogy nagyon is prózai, de tény, hogy 1217-ben a szerengai kanászok mozgolódnak meg legelőször Somogy-megyében. II. Endre ugyanis elment a szentföldre és erre ez a 20 kanászcsalád felmondta a pannonhalmi apátságnak a szolgálatot, mert nehéz is, fárasztó is. A király visszajövele után az apát a király elé terjesztette az ügyet, mire a kanászok beismerték, hogy kötelesek szolgálni. Engedetlenségükért azzal a büntetéssel sújtották, hogy az összes kanászoknak az orrait megsütötték.

Azt is tudják önök, t. hölgyeim, hogy ha az egyik cseléd zúgolódik, azonnal társat kap s rögtön együttesen szokták ilyenkor gazdájukat szidalmazni.

Kérem, ez se új jelenség, mert az előbb említett kanászok példájára mások is felmondják a szolgálatot. Ezeket a zúgolódókat azonban már a nádor elé idézik s 1220-ban a kihallgatásnál el is panaszolják, hogy mennyi mindent kell nekik megtenni. Elmondják, hogy az aratás után 130 akó búzát, 40 akó rozst s 170 akó zabot szolgáltattak be, a többi 6 hónapban 170 akót szállítanak az apátság malmába, a hol maguk meg is őrlik. Ha az apátok s rendtársak követségbe mennek, ők szállítják utánuk a lisztet. Vízet és fát hordanak a kenyérsütő-kemencéhez s minden napon legalább taligával a konyhához is. A sütőházat is ők tatarozzák s őrzik a bejáratot, a kertet művelik, húshagyókor és szt. Mártonkor minden család után 100 tojást, 4 ludat s 2 csirkét adnak.

A nádor erre szigorúan megvizsgálja a cselédek-

nek az ügyeit és belátja, hogy ők a hibásak; meg is bünteti őket 100 márkára és azonfelül ki is átkozza.

Erre cselédi módon rimázkodnak, meztláb és térdenállva kérik az apátot, hogy tévedtek, bocsáson meg nekik. Az apát meg is becsátott nekik, nem átkozta ki, s még a 100 márkát is elengedte; de Demeter országbíró, okulás czéljából, lenyíratta a cselédeknek a fél fejét — az a büntetés akkor szörnyű megbecstelenítő volt.

A cselédeket egyszóval a birtok megművelésére és kezelésére használták fel a XIII. és XIV. században. A birtokot mindig határjelekkel jelezték, de mielőtt megtehették volna ezt, meg kellett tartani a határjárását. A határjáráshoz meg kellett idézni a szomszédokat és határos birtokosokat s a XIII. századtól már rendes királyi megbízott — homo regius — is szerepel. A határjelek rendszeren fák — a fákat az oklevelek rendszeren magyar nyelven is megnevezik — esetleg keresztet, vagy a mi a legsűrűbb, hogy a konyhából kidobott fazékféléket akasztottak egyes póznákra.

A birtok felvételénél elősorolják, mi minden tartozik ahhoz s pedig sűrűn fordulnak elő a rétek, malmok s nádasok. A nádas ekkor nagy haszonvételi forrás s okleveleinkből látjuk, hogy nádasok miatt egész falvak perlekednek egymással. A malmok rendszeren meg vannak nevezve, hogy hány kerékre járnak.

A földet ekkor eke szerint számították. Egy eke 100—170 hold, egy hold alatt annyit értünk, mint a mennyit egy pár ökör egy napon meg tud szántani.

A nagyobb földtávolságot szemmértékkel mérték vagy lóháton. Kisebb távolságot nyíllövessel mérték, persze körbe számítva vagy baltahajtással.

A párvialdal történeti, jogbölcsészeti és tételes-jogi szempontból.

Megjegyzések jogi szakoktatásunk kérdéséhez.

Újabb megjegyzések jogi szakoktatásunk kérdéséhez. Az 1889: XXVI. t.-cz. (Az 1883: I. t.-cz. módosításáról, tekintettel a katonai szolgálatot teljesítő joghallgatókra.)

Dolgozatok a jogi oktatásügy köréből.

A vallásszabadság kérdéséhez.

Jogi államvizsgálataink reformja.

Jogi oktatásügyünk néhány kérdéséről.

Eszmé a vallásszabadságról.

A párvialdal kérdéséhez.

A házasság felbonthatósága.

A vallás, mint a politikai jogok gyakorlásának alapfeltétele.

Dolgozatok a vallásszabadság kérdéséről.

A magyar közjog tanításáról és két dolgozat jogi oktatásügyünk kérdéséről.

Ünnepi beszéd Sárosvármegye törvényhatósági bizottságának 1896. május 11-iki ezeréves díszgyűlésén. Ezt a szónoki remeket méltán fogja örökké büszkeséggel őrizni vármegyénk jegyzőkönyve s őrizi ma is az emlékezet.

Protestáns vallásfelekezetek által fentartott jogakadémia. (A vallás- és közoktatásügyi miniszter megbízásából. «A felső oktatásügy Magyarországon» cz. műben.)

ASárosvármegyei Jótékony Nőegylet multja és jelene.

Újabb dolgozatok a jogi oktatásügy köréből.

Petőfi Eperjesen.

Az egységes jogi államvizsgálat kérdéséhez. (Két emlékirat a jogi államvizsgálatok újjászervezése ügyében.)

Újítás a jogi államvizsgálatok terén.

Az eperjesi jogakadémia jövője.

Jogakadémia és jogi vizsgálatok. Mely művéről legutóbb egyik előkelő tanügyi politikusunk méltán jegyezte meg, hogy a jogi oktatás küszöbön levő reformjánál kézikönyvtől használható.

Meleg érdeklődéssel munkálta az emberbaráti célok előmozdítását is, különösen a Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet kötelekében, a melynek 1884 óta titkára, s a melynek nagyszabású milléniumi árvaházának létesítése körül jelentékeny érdemei vannak. Ezen a téren írta terjedelmes művét: A Sárosvármegyei Jótékony Nőegylet multja és jelene czímen. A szépirodalom is többször csalogatta. Nyomatásban megjelent ily irányú művei: Tábori Erzsók, történeti elbeszélés. A karbunkulus-torony. A Vezuvon Dunajecz stb. Hivatalos tevékenységétől eltekintve, különös buzgalommal szentelt a hazai közművelődés ügyének s ebben főképen a dr. Berzeviczy Albert által 1878-ban alapított s felvidékünkön oly áldásos és fontos szerepet betöltő Eperjesi Széchenyi-körnek, a melynek húsz év óta buzgó tagja s tizenhat év óta tisztviselője. Kezdetben (1885.) a Kör magyar-irodalmi és szini-szakválasztmányaiában buzgólkodik; majd a zene- és képzőművészeti s utóbb a szini-szakválasztmányának elnökévé lett. Számos élvezetes és magas színvonalon álló szavallattal s felolvasással lépett fel a szakválasztmányok estéin, s különösen a zeneestéken és műkedvelői színelőadásokon, nagy műveltségű s kiváló tehetségű nejevel

együtt, számtalanszor vívta ki a népszerű esték díszes közönségének háláját és elismerését. Tevékeny részt vett a Széchenyi-körnek a Sárosvármegyei Közművelődési Egyesülettel való egyesítésében is. Sok éven át az egylet legtöbb gondot és fáradságot adó titkári állását töltötte be s e minőségben nagy ambícióval s az országos sajtó legkitüntetőbb elismerését számtalanszor vívta ki, szerkesztette a Kör évkönyveit, majd két évvel ezelőtt a körnek közbizodalma az elnöki széket töltötte be vele s e minőségében szerzett elévülhetetlen érdemeivel válik meg körünkéből. Számos fővárosi és vidéki lapnak munkatársa; az *Eperjesi Lapok*nak 1898-ban és 1899-ben főszerkesztője, majd azután a legkiválóbb munkatársa. Az *Ország-Világ* is több dolgozatát, 1899-ben életrajzát közölte s kiváló munkásságát méltatta.

A közélet egyéb téerein is lelkesen ajánlotta fel becses szolgálatait. Jegyzője, majd titkára volt az eperjesi szabad-élvű pártnak. 1899-ben ő cs. és apostoli királyi felsége, a hazai tanügyi és közművelődés terén szerzett érdemei elismeréséül, a királyi tanácsossággal tüntette ki.

Alig van módunkban kimerítően felsorolni dr. Horváth Ödönnek számos irányú tevékenységét; annyit azonban még el nem hallgathatunk, hogy a mely ügynek élére állott, ott sohasem végzett fél munkát, legyőzött minden akadályt, igazi altruista volt s végeredményül fényes sikert aratott, a mely igen sok esetben messze az országban becsületet szerzett Eperjes város egész közönségének. Osztályos társa volt a munkában, s így sikereiben, is lekötölező, szeretetreméltó családjá s így — őszinte sajnálatunkra — távoztával nemcsak az ő megannyi hivatali s társadalmi állása, hanem egy előkelő, szivélyes úri hajlék is üressé válik.

Jó szellemét — nagy alkotásaiban — azonban itt hagyja közöttünk. Nem kételkedünk benne, hogy az a jó szellem mindenütt meg fogja mutatni az utódainak azt a helyes utat, a melyen ő járt és sikert sikerre halmozott. A jövő generációnak sokkal könnyebb lesz már a feladata, mert egyrészt az az áldozatkész és hálás közönség, mely őt oly bizalommal támogatta, valamint munkatársai, a kikre bokros tevékenykedése közben mindig számított s nem is csalódott bennök: ugyanaz marad; másrészt a virágzásnak magas színvonalán álló s a jövő elé önerzettel tekintő szilárd intézményeket hagy maga után.

Ismerjük nemes szívét, ideális gondolkozását; hisszük, sőt tudjuk, hogy az ő gondosan ápol s biztos alapokra helyezett intézményeinek további virulása lesz az ő húsz éves itteni fáradozásainak legkedvesebb s legértékesebb megjutalmazása.

A hirdetés.

— A kereskedővilág figyelmébe —

A magyar hirdetésügy elmaradottságát nagyon talá-
lóan jellemzi Illés József, a *Magyar Nemzet* kiadó-
hivatali főnöke, a kinek a Magyar Ujságkiadók szövet-
sége ülésén elmondott indítványából a következő
megszívleendő dolgokat ragadjuk ki:

«A mi ipari és kereskedelmi világunknak színe-
java nemcsak hogy félrehúzódik gyártmányaival és
cikkeivel, hanem lebecsüli a terjesztésnek, az érint-
kezésnek ezt a világon mindenütt elfogadott és méltá-
nyolt nagy tényezőjét: a hirdetést és egyszerűen át-
engedi a sajtónak nagy nyilvánosságát a gyógyszerész-
és egyéb csodavető szereknek, továbbá egy-két fzlés-
telenül rikácsoló és a közönséget megtévesztő hirde-
tésnek, melyek egyformán dominálják lapjaink hirde-
tési kolumnáit.

A «Guzi-kenőcsök», a «Margit-krémek», «has-
hajtószer» és «csodadoktorok» csoportjából csak
elvéte lát a kutató szem egy-egy komolyabb tárgyú
hirdetést, akár a fővárosi, akár a vidéki lapokban, és
nem minden irigység nélkül gondolok például a bécsi
lapokra, a hol zakatolnak a gépek, füstölögnek a gyár-
kémények, versenyeznek a legelőbbkelő kereskedők,
szóval a közgazdasági, ipari- és kereskedelmi élet
hatalmasan lüktet végig az újságok hirdetési részében.

Sőt tovább megyek. Kezem ügyébe került egy-két
Prágában megjelenő napilap, egy-két német vidéki
kisebb város napilapja és ezeket végigbongészva, arra
a meggyőződésre jutottam, hogy daczóra aránytala-
nul kisebb példányszámuknak, több komoly ipari- és
kereskedelmi hirdetésük van, mint a legerjedtebb
lapjainknak.

Meglehet, hogy egy kicsit túlzok, vagy egyoldalúan
ítélem meg a mi honi hirdetési viszonyainkat, de a
hogy és a külföldi lapok után magamnak képzelem
a hirdetőket és a hirdetéseket, sajnálatom konstátalom,
hogy a hazai termelők és kínálók túlnyomó nagy
része szinte félve kerül a nagy fogyasztó-közönséggel
való érintkezést a hirdetések révén.

Ezt a jelenséget, melyet minden újságkiadó tapasztal,
kapcsolom ki a hirdetési ügyek körébe vágó és
megoldandó kérdések közül, melylyel nemcsak érdemes,
hanem kötelességünk is foglalkozni.

Hiszen önkénytelenül is fölvetődik a kérdés, hogy
az az aránylag elég sok gyárvállalat, mely a főváros-
ban, a vidéken működik, akár szubvenczióval, akár
szubvenczió nélkül, hol hirdet, hol tájékoztatja, melles-
leg mondva, igen rossz magyarsággal megírt köröz-
vényein kívül, a nagy fogyasztó közönséget arra nézve,
hogy mit és minőt gyárt? Talán a szaklapokban?
Hisz azoknak háromnegyed része külföldi gyárosok
hirdetéseitől tarkálnak, mert itthon akárhogy erőlköd-
nek is, csak nagy erőfeszítéssel tudnak kiváltani egy-
egy «anoncz»-t. Plakátokról szó sincs. Külföldi nagy
városokban a plakátok és fali táblák sokasága szinte
elkábítja a szemlélt. A hol egy kiálló fal kínálkozik,
a hol kerítés van, meg van rakva reklámtáblával
vagy plakáttal.

Egy eke földet 2 márkáért meg lehetett venni
(63 frt 20 kr.), az 1298-iki törvény szerint az 1 márká
(21 forint 60 krajczár) jövedelmi földet 10 márkáért
lehetett eladni.

Voitak már puszták — praedium és majorságok
— grandia. A kuria rendszeren az udvarban volt, a
többi gazdasági épületek kissé távolabb vannak.

Okleveleinkben ezek az épületek fordulnak elő:
a gazdatiszt helyiségei, istállók, pinczék, csérű, szérű,
magtár s vermek.

Ki tudjuk mutatni oklevélileg, hogy ekét használtak.
Ekevasról is szólnak az emlékeink.

Okleveleink világosan beszélnek trágyázott földről
(— in pingui terra).

Szántás közben használták az ösztökét, a mivel
a földet eltávolították.

Megvolt az őszi és tavaszi szántás.

Használták aratásnál a kaszát és a sarlót.

Beszélnek okleveleink kévékről és ezeket keresztbe
rakták, majd összehordták a szérűbe. A mivel földek
nemcsak határjelekkel voltak körülvéve, hanem külön-
böző fanemekkel, így a vasmegeyei, rohonci Kanizsai-
féle birtok gesztenyefákkal.

Vannak kertek is: dísz-, gyümölcsös- és zöldséges-
kertek, különösen a kolostorok mellett keletkeztek
kertek. Azt hiszem, t. hölgyeim, Önök legjobban tudják
felfogni, hogy a kerteket maga az élet is követelte.

Ismerték a szilvát, igen sok szilvát termelnek a
XIII. században Szilvásvölgyben, Borsodmegyében;
ismerték a medgyet, barackot, somot, diót (főleg
Diósgyőrnél).

A zöldség sorában ismerték a borsót, paszulyt,
répát, czéklát, sárgarépát, köményt, foghagymát, vörö-
shagymát s dinnyét.

Szőlőtermelés is volt ám, t. uraim; és pedig a leg-
nevezetesebb szőlőtelepek Dunántúl voltak, úgymint:
a Szerémségben, Baranya- és Tolnában; híresek még
a budai és egeri vörös borok, a soproni, nagyszombati,
zalai és somogyi borok. A szerémi hegyek szőlőiből
az, a mit lábbal taposnak ki, az apátságé, a többi, a
mit kisajtolnak, a szőlőműveseké.

A XIII. és XIV. században még nagy erdősegeket
is találunk itt s pedig okleveleink szerint: cserfa,
tölgyfa, kóris, hárs, fűz, éger, juhar, vadgesztenye,
mogyoró, szilfa, rekettyefa, jegenyefa, nyár-, fenyő- és
kőkönyfa-erdőket.

A mi a réteket illeti, azoknak a nagyságát azzal
fejezték ki, hogy hány szekér széna terem rajta, vagy
holdalakban, vagyis a szerint, a mennyi idő alatt
lehetett lekaszálni.

A mi az állattenyésztést illeti, hát legelső sorban
említendő a ló, mert a magyar lovas nép lévén, lovaik
is nagy bőségben voltak.

Földművelésen és háborún kívül még követjelen-
tésekre is használták. A ló ára 1—2 márká (21—42 frt)
közt ingadoz; a XIII. században egy négyes fogat
5—10 márká (105—210 frt) volt.

A XIII. és XIV. század számításának az alapegysége
a marha. A marha ára átlag 1 pensa (270 frt), négy
ökör összevéve 1 márká (2160 frt).

A juhtenyésztés is megvolt, így kap a pécsváradi

apátság 1400 birkát, ugyancsak a pécsváradi oklevél
beszél 170 kecskeről, tehát volt kecsketenyésztés is.

Szamárról is van adatom. Az 1279-iki budai zsinat
arról panaszkodik, hogy most már a templomba kötik
ki a szamarakat.

A kutyák közt előfordul okleveleinkben: a juhász-
kutya, vizsla, kopó és agár. Az agárnak a rajzát kü-
lönben a bécsi krónika czímlapján is láthatjuk.

A bölény Szilágymegyében otthonos. A medve
még Dunántúl is található, nyest- és vadmacska-bőrrel
meg tömördek falu adózik.

A csirke, liba, galamb és kacska már nagyon is
ismeretes.

A méhtenyésztés is nagyon virágzott — látjuk
ezt a pécsv. oklevélből, ahol az apátságnak 12 méhészt
jut — de nem egy végrendeletünk van, hol intéz-
kednek a méhesekről. A méhtenyésztésre azért volt
oly nagyon szükség, mert a mai nádcukor még
akkor ismeretlen volt, így tehát pótolta ezt. A cukor
rot ma is a nép — pl. Kemenesalján — nádméznek
mondja. Másfelől meg az egyháznál viaszgyertya is
kellett.

Hogy sertstenyésztésünk volt, azt nem kell új-
ból említenem, miután a somogy megyei kanászoknak
az ügyét már részleteztem.

De térjünk át a kereskedelmi és ipari viszonyokra
is. E századokban van nálunk fém-, kő- és sóbányá-
szat. A pécsváradi oklevél beszél vasat adózó embe-
rekről s tényleg a pécsi hegyet (Zengő) vas-hegynek
— mons ferreus-nak nevezték a XIII-ik és XIV-ik
században.

(Folyt. köv.)

Egyik

összeállítás

ütni, nyilva

járó munk

kecsket

itt a hazai

Az «Emke

újságkiadó

s keresked

hazai term

újságkiadó

törekvés

önmegta

kiadására

valamenny

a vége a

ingyenes

Föl tudn

inkább rés

számolába

latokat, me

szubvenczi

tésre nem,

a törvény

társaságtól

Ha az

tulánsnak

értés, az éle

czáját tolj

szerey ké

rendesen a

Leszög

gazdasági

Ma már a

a hirdetés

ekére új c

lapok err

iparról leve

a kivételne

szereyém

jutni, mint

színe - java

formában

idegenked

állami szul

hangozta

neveli az

pedig —

ipar- és k

intelligenz

val annak

hogy valak

natkozásai

hogy valak

gazdasági

elkerülhete

Ennyit

kedővilág

* Hire

A konkurz

a konkurz

járt le. A

fel és ped

Zsigmond

István, Kis

István, Mi

Emil, Szo

Miklós —

Miklós Eg

és Verdol

megüresed

Adolf III.

I. évre Pet

felügyelő

Miklós vé

éneklési

tán f. hó

* Vá

ban. Dr.

dékánna

történet

állásától

jogakade

Mikler

hivatalos

megkere

dőknek

Egyik előkelő lapársunk ipari czégek és vállalatok összeállítását csakis osztrák czégekkel tudta nyelbe ütni, nyilván azért mellőzve a hazaiakat, mert a vele járó munka s vesződség semmi eredménnyel sem kecsegtet. Sőt tudok egy példátlan esetet is, a melyre itt a hazai ujságkiadók színe előtt érdemes ügyet vetni. Az «Emke» a mult hónapban megkérte az erdélyi ujságkiadókat, hogy adják ki az erdélyi iparvállalatok s kereskedők hirdeteit ingyen, hogy a közönség a hazai termelés fogyasztásához hozzácsokjék. Az erdélyi ujságkiadók, méltányolva a «Emke»-nek ezt a hazafias törekvését, a legnagyobb készséggel és igazán nagy önmegtagadással vállalkoztak a hirdetések ingyen való kiadására. A főlzólításokat az «Emke» megküldte valamennyi erdélyi iparvállalatnak és kereskedőnek és a vége a nagy fölbuzdulásnak az lett, hogy még ingyenes hirdetésre sem voltak az illetők kaphatók. Föl tudnék sorolni az utolsó tíz esztendő alatt leginkább részvénytársasági alapon alakult, ma már fölszámolásban vagy végelgyöngülésben lévő ipari vállalatokat, melyek elköltötték hűségese a részvénytőkét, szubvencziót. költöttek a világon mindenre, csak hirdetésre nem, kivéve azokat a hirdeteiket, melyeket a törvény minden nyilvános számadásra kötelezett társaságtól megkövetel.

Ha az ember firtatja, hogy hát mi is volt a pusztulásnak az oka, soha sem a rátermettség, a hozzáértés, az élelmesség hijját, hanem a fogyasztók indolenciáját tolják előtérbe és ha megköczkázatjuk azt a szerény kérdést, hogy miért nem méltóztattak hirdetni, rendesen az a felelet: no még az kellett volna!

Leszögeztek még egyet. Évekkel ezelőtt a mezőgazdasági gépgyárak hirdettek néha egyet és mást. Ma már azok is csak nagyon szórványosan kerülnek a hirdetési kolumnákra. De ha egyik vagy másik az ekére új csavart helyez, elvárják, hogy a nagy napilapok erről a csodáról tudomást vegyenek és honi iparról lévén szó, vezetőcikkelyt irjanak róla. Tisztelet a kivételnek, de az általánosságban így van ez, akárhogy szeretném is szépíteni, nem tudok más következtetésre jutni, minthogy a hazai ipari és kereskedelmi vállalatok színe-java idegenkedik a hirdetéseknek akármilyen formában való kinálkozásától. Ha kutatom ennek az idegenkedésnek az okát, részben abban találok, hogy az állami szubvenczió utáni hajszá és a hazai iparpártolás hangoztatása, szóval: az agyongyámoltás túlságosan neveli az élehetlenséget a vállalkozás körül, részben pedig — tisztelet a kivételnek — abban, hogy a mi ipar- és kereskedelmi világunkban még hiányzik az intelligencia, élelmesség, ötletesség, áldozatkészség, szóval annak a kvalitásnak az összessége, a mi ahhoz, hogy valaki értékelni tudja a publicitást minden vonatkozásaiban, tehát hirdetés tekintetében is, ahhoz, hogy valaki úgy tudjon a hirdetéssel, mint nagy közgazdasági tényezővel bánni, hogy eredménye is legyen, elkerülhetetlenül szükséges.

Ennyit az indítványból. Úgy hiszszük, hogy a kereskedővilág gondolkodásában nem marad visszhang nélkül

H I R E K.

* **Hírek az eperjesi gör. kath. egyházmegyéből.**

A konkursus eredménye. Az eperjesi egyházmegyében a konkursusra hirdetett pályázat f. évi június 30-ikán járt le. A folyamodók közül összesen 16-an vettek fel és pedig az I. évfolyamra: Bakajsa Elek, Brinszky Szigmond, Dubay Gyula, Gerbery Aladár, Horváth István, Kiss Gyula, Koscsy Antal, Krizs István, Krongh István, Mitruska János, Petricsko Viktor, Semetkovszky Emil, Szobota József, Verdon János és Znakovszky Miklós. — Mint VIII-ad osztályú felvételt: Keiló Miklós Egyházi irnokul berendeltettek: Kossey Antal és Verdon János. — A központi papnevelőintézetben megüresedett két helyre disponáltatt: Ladomérszky Adolf III. és Bakajsa Elek I. évre. Esztergomba pedig I. évre Petricsko Viktor küldetik ki. Végre tanulmányi felügyelőül az alumniumba kijelöltetett: Ladomérszky Miklós végzett papnövendék. — *Pályázat.* A garadnai éneklési állomásra Kundráth Mihály elhalálása folytán f. hó 31-ikéig rendes pályázat van hirdetve

* **Változás jogakadémiánk igazgatásában.** Dr. *Horváth Ödön* kir. tan., jogakadémiai dékán magy. kir. közigazgatási ítélobíróvá történt kinevezetése s jogakadémiai dékáni állásától való felmentése folytán az eperjesi jogakadémia dékáni hivatalának vezetését dr. *Mikler Károly* helyettes dékán vette át s e hivatalos minőségében szóbeli vagy levélbeli megkeresésre a szünidő folyamán az érdeklődőknek készséggel rendelkezésre áll.

* **Evang. esperességi közgyűlés Eperjesen.** A VI sz. kir. városi egyházmegye, a melynek kebelebe az eperjesi, bártfai, kisszebeni, kassai, löcsei, késmárki s plavniczai evang. egyházközségek és az eperjesi Koll. négy tanintézete tartoznak, *Dianiska András* esperes és *Benccsúr Géza* egyházmegyei felügyelő elnöke alatt július hó 15-ikén tartja Eperjesen ez idei rendes közgyűlését. A gyűlést megelőző napon esti 5 órakor gyámintézeti istentisztelet, *Szlabey Mátyás* bártfai lelkész alkalmi beszédével s utána előértekezlet lesz. Az illetékes tényezők nagy érdeklődéssel tekintenek e közgyűlés elé, mert nincs kizárva, hogy a VI sz. kir. városi esperességnek, a melynek több mint háromszáz éves dícső multja van s a 18-ik század derekáiig pláne superintendia volt, esetleg ez lesz az utolsó közgyűlése. Ugyanis a változott forgalmi s egyházkormányzati viszonyok folytán így ezen, mint a sárosi ev. esperesség egyházközségeinél megelégedőtt az a nézet, hogy a két esperesség egyesüljön olyformán, hogy a VI sz. kir. városi esperességnek eperjesi, bártfai, kisszebeni s plavniczai egyházközségei a jelenlegi sárosi esperességgel egy erőteljes új esperessége alakuljanak, míg a kassai, löcsei s késmárki egyházak a szomszédos esperességekbe kebelezetnének be. 1897-ben is napirenden volt ez a kérdés, akkor azonban még nem tartották indokoltnak. Az esperességi közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Az egyházmegyei felügyelő megnyitó-beszéde. 2. A közgyűlés megalakulása. 3. Az esperes évi jelentése. 4. Az egyházmegyei törvényszék egy tanártagjának választása. 5. Egy tanítóképviseelőnek az egyházkerületi gyűlésre jelölése. 6. A kassai, eperjesi, bártfai és kisszebeni kettős egyházak egyesítésére vonatkozó jelentések. 7. Jelentés a sárosmegyei közigazgatási bizottság és kir. tanfelügyelő által kifogásolt egyes iskolákról, valamint a Plavniczán létesítendő áll. népiskoláról. 8. Egyéb iskolai jelentések. 9. A konfirmáció oktatására vonatkozó egyetemes gyűlési határozat. 10. Jelentés a levéltári teljes lajstrom elkészítéséről. 11. Jelentés a kassai II. egyház peres ügyéről. 12. Az egyházmegyei számvevőszék jelentése az egyházak és az egyházmegyei pénztár számadásairól. 13. Jelentés az egyházmegyei pénztár átadásáról és állapotáról; az egyházmegyei 1903 évi költségvetésnek betérjesztése. 14. Jelentés az egyházm. gyámint. pénztár átadása-s állásáról, valamint az ez évi offeroriumok, házankénti és iskolai gyűjtések eredményéről. 15. A gyámintézeti, Baldácsy-féle és Gusztáv Adolf egyleti segélykérvények tárgyalása. 16. Az egyházkerületi gyámint. elnöki állás betöltésére vonatkozó választási szavazat. 17. A Malatinszky-féle alpból való segélynek megszavazása. 18. A Zsedényi féle jutalomdíjra 3 tanítónak jelölése. 19. Az egyházkerületi elnökségnek meghívója a f. évi aug. 26—28. napjain Iglón megtartandó egyházkerületi gyűlésre s képviselők kiküldetése. 20. Egyházak nyilatkozata a késmárki egyháznak mult évi indítványáról a VI sz. kir. városi egyházmegye felosztása tárgyában. 21. Az esperességi gyűlés nyilatkozata a sárosi egyházmegye indítványáról Eperjes, Bártfa és Kisszeben kettős egyházainak hozzácsatolása tárgyában. 22. Egyházak nyilatkozata az egyházmegyei iskolai bizottságnak szervezése s két dekanátusnak felállítása tárgyában. 23. Egyházmegyei elnökség jelentése a löcsei és bártfai egyházaknak adott építkezési engedélyről. 24. A szepesmegyei lelkési értekezlet alapszabályainak megerősítése. 25. Az egyházmegyei és parochiális könyvtárak ügye. 26. Indítványok és felterjesztések az eperjesi vendéglátó egyházak presbiteriumai s közgyűlései e napokban gyűléseztek, a mely alkalommal a közgyűlés fogadásának s lefolyásának egyéb részleteit is megállapították s rendező-bizottságot küldtek ki. A közgyűlés napján július hó 15-ikén, a Fekete-sas nagytermében díszbéd lesz, melyen a közgyűlés tagjain kívül a helybeli hívek is nagy számban fognak részt venni. Ebédjegy ára 3 korona. Jegyek kaphatók: Gamauf György, Frenyó Lajos, Vogel Béla, Peskó Ödön, dr. Wallentinyi Samu uraknál, valamint Thrór Gyula útleletében és a közbéd előtt a helyszínen.

* **Zaborovszky Béla plébános beiktatása.** Július 5-ikén díszes ünnepélyességek között ment végbe *Zaborovszky Bélának*, az eperjesi róm. kath. egyházközség újonnan választott plébánosának beiktatása. Eltekintve az ünnepélyes beiktatás egyházi jogi jelentőségéről, emlékezetes ünnepnapja volt ez a helybeli r. kath. egyháznak azért is, mert a lelkész iránti őszinte tiszteletnek, bizalomnak s szeretetnek olyan szép és komoly nyilvánulásait hallottuk a kölcsönösen elhangzott ünnepi beszédekben, a lelki és szellemi műveltségnek s ez alapon az új plébános jövőbeni áldásos tevékenységének olyan becses biztosítékait láttuk, a melyek a beiktatási ünnep bensőségét felette emelték. Fokozta az installáció ünnepélyességét s bensőségét az is, hogy a nagyszámú vidéki vendégeken kívül Eperjes város másvallású közönsége úgy a templomi istentiszteleten,

valamint az új plébános tiszteletére rendezett díszbédén is nagy számban volt képviselve. A beiktatást megelőző estén hívei fátylasmennettel tisztelték meg lelki-vezérüket. Kétszáz lampionos és fátylós élén — a kik a Jókai-térről indultak ki s a kollégium körül haladva érkeztek a paplak elé — szimbolikus csoportot láttunk, a mely Eperjes várost, mint kegyurat jelképezte. Czigányzene hangjai mellett ért az éljenző menet a paplak elé, a hol a Kath. Legényegylet énekének elhangzása után *Proner Károly* ipartestületi elnök átmondott, lelkes üdvözlő-beszédet mondott az új plébánoshoz, kérve őt, hogy azon az úton vezesse híveit továbbra is, a melyen őt eddig őszinte becsüléssel követték. A hatásos üdvözlő-beszéd után Zaborovszky Béla meghatottan köszönte meg a megtiszteltetést. Másnap a templomban 9 órakor vette kezdetét a beiktatási ünnepélyes szertartás. A templom előtt fenyőkoszorús díszkapu volt felállítva s a templom környéke, valamint annak belseje — főként az oltár — gazdagon volt feldíszítve. Az új plébánost *Pletényi Endre* apátkanonok — ünnepi beszéddel — installálta. Ezután Zaborovszky Béla a szószékéről be-köszöntő-beszédet mondott. Mély bensőséggel ecsetelte a plébánosnak jól felfogott kötelességeit, lendülettel beszélt az odaadó hazaszeretetről s vallásos hűvel szónokolt a mindenkit átölelő, nem türelmetlenkedő, békés és megnyugtató életet biztosító szeretetről, a mely szavai mély benyomást tettek a díszes hallgatóságra, melynek soraiban közhatóságaink is valamennyien képviselve voltak. A beköszöntő-beszéd után, a Kassáról s vármegyénkből jelenvolt nagyszámú papság segédletével szent-mise volt. A banket, melyet a Fekete-sas nagytermében tartottak, küldöttség hívta meg az immár beiktatott plébánost. Több mint kétszázan vettek részt e díszbédén. Ott láttuk Bujanovics Sándor udvari tanácsost, Piller Kálmánt, Hedry Ernőt, Pletényi Endre, Kozora Endre kassai kanonokokat, dr. Csizsárik János udvari káplánt, Hartsár Péter prépost-plébánost, Lehoczky Endre szinnai cz. kanonokot, Malonyay Tamás sztopkói főszolgabíró s általában a sárosvármegyei s főként eperjesi közhatóságok fejeit. Az első felköszöntőt *Podhorányi Balint* polgármester, Eperjes sz. kir. város mint kegyúr képviseletében mondotta. Erre Zaborovszky Béla plébános a papát, királyt s a hazát, s szűkebb hazánkat: e vármegyét s várost élte. Hasonlóan lelkes és tartalmas toaszokat mondtak még Uhlarik Mátyás Pletényi Endrére, mint a kassai püspök képviselőjére s volt eperjesi plébánosra Pletényi Endre Eperjes város közönségére. Dr. Balpataky Imre dr. Bárdossy Jenő főispánra s a többi hatóságokra. Dr. Bárdossy Jenő az új plébánosra. Gerbery Sándor az eperjesi gör. szertartású r. kath. hitközség nevében szintén Zaborovszky Bélára. Magyar József a banketten is nagy számban részt vett eperjesi helyőrségi tisztikarra. Dr. Máriaassy Béla a vendégekre. Kozora Endre a vármegyére. Malonyay Tamás Eperjes közönségére. Dr. Csizsárik János, mint tanár, az egykori tanítványra: Zaborovszky Bélára stb. stb.

* **Nagylelkű alapítvány.** *Kovalicsky Mihály* né szül. *Habina Antonia* szentpéteri lakos 2000 koronát adott át dr. Vályi János eperjes-egyházmegyei püspök v. b. t. t. kezébe oly kikötéssel, hogy ezen összeg központilag s különállóan kezeltessek és annak évi kamataiból az Eperjesen lakó szegénysorsú gör. kath., legelső sorban intelligens osztályhoz tartozó koros, munkaképtelen árvaleányok s másodsorban az alsóbb osztályhoz tartozó, szinte gör. kath. szegény özvegyek és árvák évenként, sátoros ünnepek alkalmával segélyeztessek.

* **A kassai Rákóczi-kiállítás programja.** Csak az imént nyitotta meg Kassa városa a Múzeum új csarnokát s már ismét megnyitási ünnepélyesség előtt áll a város közönsége. A Rákóczi-ereklyekiállítás e hó 26-ikán szintén megnyílik s ezért már hónapok óta lázas tevékenységgel folynak a szükséges előkészületek. A megnyitási napján reggeli 9 órakor a székesegyházban tartandó istentisztelet vezet be az ünnepélyt, a melyen résztvesz Kassa város törvényhatósága s a meghívott vendégek. A mise végeztével gyülekezés a város udvarházának dísztermében. a hol 10 órakor kezdetét veszi a díszgyűlés; a melyre külön meghívót kapnak: gróf Zichy Jenő, gróf Apponyi Albert, gróf Csáky Gyula, gróf Károlyi Sándor, dr. Bubits Szigmond, dr. Berzeviczy Albert, dr. Takács Menyhért, Beöthy Ákos, Kassa képviselője, a kassai káptalan, továbbá Abaúj-Torna, Borsod, Gömör, Sáros, Szatmár, Szepes, Zemplén és Ung vármegyék fő- és alispánjai. A közgyűlésen Kozora Vincze városi főjegyző II. Rákóczi Ferencz dícső emlékezetét és ennek jelentőségét méltatja. A beszéd végeztével kimondja a díszgyűlés, hogy Thaly Kálmánt, mint a Rákóczi-kor kiváló történetészét és Zichy Jenő gróft, az ereklyekiállítás lelkes főmunkását, a város díszpolgárává megválasztja. Végül, miután a városi közgyűlés máris

hozott határozatot Rákóczi Ferencz hamvainak hazaszállítása iránt, ezáltal eme határozat meg fog újíttatni. A díszgyűlés után a bizottsági tagok, valamint a meghívott előkelőségek is a kiállítás színhelyére vonulnak, a hol kezdetét veszi a tulajdonképeni megnyitási ünnepélyesség.

* **A bártfai gör. kath. parochia kongruája.** A vallás- és közokt.-ügyi magy. kir. miniszter a bártfai gör. kath. lelkész kongruáját f. évi 6423. sz. rendeletével 1385 kor. 80 fillér összegben véglegesítette.

* **Az eperjesi ügyvédi-kamara** ezennel közhírré teszi, hogy dr. *Gröss Manó* ügyvédet Trsztena székhelyrel a kamara ügyvéd-névjegyzékébe felvette.

* **A lögyakorlat** tűzészredukciónkban ebben az évben július 25-ikén kezdődik, a mikor is az ezred az abauj-megyei Rudnok közelében lévő lövő-térre menetel.

* **Rákóczi-ereklyekiállítás Kassán.** Július 26-tól szeptember hó 20-ikáig 33%-os kedvezményes vasúti igazolványok kaphatók Kassán Quirsfeld János (Fő-utca 51.), a Máv. összes menetjegyirodájában, úgy itt Eperjesen *Quirsfeld János fiók-üzletében.*

* **Becsületes megtaláló.** Vavrek Zsuzsanna ternyei lakos a július 6-iki (hétfői) hetivásáron 1048 koronáról szóló takarékpénztári betéti könyvecskét elvesztette. A könyvecskét *Gallik Anna* tapilucskai lakos megtalálta s a tulajdonosnak átadta.

* **Elveszett értékek.** *Glück Rézi* elvesztette 5440 koronáról szóló betéti könyvecskét, különféle adóssági kötelezvényeket, több váltót s 360 kor. készpénzt. Rendőrileg nyomozzák.

* **Letartóztatott tolvajok.** Kadlač Márton morvországi napszámost *Grancsai Verona* eperjesi csavargónő és a szeretője, *Gronkó József* csavargó pék legény becsalogatták a Dubrava alatti korcsmába, ott pálinkát fizettek vele, majd aludni tértek a szénába, reggelig ellopták összes pénzt s Eperjesre tértek be mulatni. A károsult utánuk sietett s az első útjába került rendőr segítségével Grancsai elfogták. Estére a megugrott Gronkót is Sebeskellemesről előállították s bár mindketten tagadnak, átadták őket a járásbírósnak. Egyébként Grancsai már szép rekordot ért el. Kihágásokért 2123 napot, lopásért 4 hónapot töltött a fogházban s szeretője is ki van tiltva Eperjes területéről.

* **Körözök.** S.-A.-Újhelyből körözvény érkezett az eperjesi rendőrkapitánysághoz, mely szerint *Klein Dávid* név alatt egy csaló hamis okmányokkal könyvöradományokat gyűjt. Legyünk tehát óvatosak a jótékonyosság gyakorlásával!

* **Csalás.** Kassán egy ismeretlen egyén Pocsatko Jenő ottani lakostól kicsalt egy Lancaster-fegyvert s eltűnt. Gyanú van rá, hogy a csaló Eperjesen igyekszik értékesíteni a fegyvert.

* **Körözött sikkasztó.** *Buchtel Ede* 54 éves bécsi pékmester 120,000 kor.-t sikkasztott. Eperjesen is nyomozzák.

* **Lopás.** *Amster Jánosné* korcsmárosnőtől a szellőztetés végett kitett több darab ágyneműjét ellopták. A hetivásár alkalmával történt lopáskor sok idegen fordult meg az udvaron, a mi a nyomozást igen megnehezíti.

* **A poprádvölgyi három vasút üzleti jelentése** az 1902. évről e napokban jelentek meg. Az eredmény nem egészen kedvező. Legjobban áll még a poprád-késmárki vonal, melynek tiszta jövedelme 35,540 kor. 40 fillér s így nemcsak az elsőbbségi részvényeket tudja kielégíteni, hanem a törzsrészvényeinek is 3%-ot juttat. A késmárk-szepesbélai vonal tiszta jövedelme 9192 kor. 97 fillér, a miből az elsőbbségi részvényesek is csak részben elégtetnek ki, a törzsrészvényekre semmi sem jut. A szepesbélai-podolini vonal tiszta jövedelme 11,895 korona 76 fillér s szintén csak a törzsrészvények kapnak osztalékot.

* **Automobil-járat a Kassa-oderbergi vasútnál.** A Ksod. vasút igazgatósága a személyforgalom lebonyolítására motoros kocsijáratot tervez a következő vonalakon: Szepesváralja-Szepesolaszi, Igló-Lőcse, Poprád-Tátralomnicz-Szepesbélai és Zsolna-Rajeczfürdő között. Próbaképen megrendelt egy kocsit, a mely az arad-csanádi vonalon már kipróbált két fajta motor-kocsi jobbik neméhez tartozik. Az automobil-közlekedés érdekében már múltanrendőri próbatemet is volt a kassa-poprádi, poprád-tátralomniczi és poprád-rajeczi vonalakon, mely igen jól sikerült. Az idei nyáron a zsolna-rajeczi vonalon már rendszer üzemben lesz az automobil; a lóversenyek alkalmával pedig a tátralomniczi vonalon is közlekedett. A kocsit hasonlít egy nagyobbfajta budapesti villamos vasúti kocsihoz s a vasúti sineken jár; van benne kilenc másodosztályú és 27 harmadosztályú hely, a közepén pedig terras. A kocsit egy az alváza erősített, körülbelül 38 lóerejű gép hajtja.

* **Amerikai hagyatékek egyházi célra.** Sándor Péter Amerikába kivándorolt n.-lázi lakos, a mult hónap elhúnyt s végrendeletében 1400 koronát hagyott a n.-lázi templomra, mely ügyben Talapkovits Bertalan ungvári lelkész már megtette a lépéseket, hogy az amerikai hagyatékek illetékes helyére jusson.

* **Egy amerikai állampolgári oklevél.** Gaff Mihály Alsóvaroszc közséki szüetű és illetőségű magyar állampolgár körülbelül 10 év előtt Amerikába kivándorolván, annyira megtetszett neki az ottani élet, hogy felvettette magát az Északamerikai Egyesült-államok polgárai közé. Gaff Mihály vagy egy hónap előtt hazajött beteges szüleit meglátogatni s mert annak idején védkötelezettségének nem tett eleget, nehogy valami kelemetlensége legyen, a bártfai szolgabírói hivatalnál bemutatta amerikai állampolgári oklevelét s annak hiteles magyar fordítását, mely utóbbi érdekességénél fogva is egész terjedelmében ideiktatjuk, a mint következik: „Pennsylvania köztársaság, Cambria megye. Tudtul adatik, hogy egy Ebersburgban említett Cambria megyében, Pensylvania-állam, Északamerikai Egyesült-államok, a polgári törvényszéknél az Úrnak 1902. évi szeptember hó 3-ik napján tartott ülése alkalmából Gaff Mihály ausztriai születésű beadott egy folyamodványt, a melyben az Egyesült-államok polgárai közé való felvételét kéri. És miután a törvényszék meglegedésére igazolta, hogy az Északamerikai Egyesült-államokban és ezek fennhatósága alatt öt éven át közvetlenül folyamodása előtt lakott és hogy ezen idő alatt jó erkölcsi viseletű embernek mutatta magát, az Egyesült-államok alkotmányos elveirez ragaszkodott és annak jó rendjéhez és jólétéhez hajlandóságot tanúsított, és hogy ő mindenben eleget tett az Egyesült-államok által erre vonatkozólag alkotott és megállapított különböző törvények intézkedéseinek, és miután ünnepélyes eskü alatt említett törvényszék előtt kijelentette, hogy támogatni fogja az Egyesült-államok alkotmányát és végkép és teljesen lemond örökre minden ragaszkodásról és hűségéről minden idegen fejedelem, hatalmasság, állam vagy szuverenitás iránt és különösen Ferencz József császár irányában, a kinek azelőtt alattvalója volt. Mire a törvényszék nevezett Gaff Mihályt az Egyesült-államok polgáruál felvette és elrendelte, hogy az előbb említett eljárás említett törvényszék főjegyzője által jegyzőkönyvbe vétessék, a mi ehhez képest foganatosítva is lett. Minek bizonyosságául aláírtam és megpecsételtem nevezett törvényszék pecsétjével Ebersburgban, az Úrnak 1902. évi szeptember hó 3-ik napján és az Egyesült-államok szuverenitása és függetlenségének százhuszonhetedik évében. Fiwell C. E. s. k., főjegyző. (P. H.)” E szerint tehát a cambriai polgári törvényszék rólunk olyasvalamit tud, a mit mi magyarok magunk sem tudunk eddig, tudniillik azt, hogy Magyarország Ausztriának csak olyan tartománya, mint például Isztria, s hogy Magyarországon az ausztriai császár uralkodik.

* **Felette fontos minden háztartásnak!** Mintegy kitűnő eredménnyel alkalmazható, sokoldalú háziszser a Vértes gyógyszerész sóborszesze, mely használatban a leghatásosabb.

* **Napoleonnak hódító pályája** akkor jutott el delelőjére, a mikor a Notre Dameban fejére tette a koronát, 1804. december 2-ikán. Jellemző, hogy ő maga tette a fejére, a mint hogy maga szerezte meg s maga nyitott utat magának a trónig, a hová mások odaszületnek. Ő érintette a császárné fejéhez is koronája szélét s erről a jelenetről gyönyörű képet is festett Jaques Louis David; ezt a képet most a versaillesi történelmi képcsarnokban őrzik. A mikor a világ új urat kapott, ennél az eseménynél ott volt a pápa, a császár atyja, Mu at, Bernadotte, Talleyrand, az egész Bonaparte-család s Franciaországnak minden nagy neve. A fényes ünnepélyben a biborfüggönyök mögött, a melyek közül a császár anyja nézte fia felmagasztaltatását, a ki Európa czézárja lett s csaknem az istenek közé emelkedett, mint a régi czézárók, a biborfüggönyök mögött már ott leselkedett a gyász és Napoleon végzete. A koronázásról közli Dávid képét a Nagy Képes Világtörténet legutóbb megjelent 187-ik füzeté. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyúttal a kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbörkötésben 16 korona; füzeteként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet, Részvénnytársaság, Budapest, VIII., Üllői-út 18. szám) s minden hazai könyvkereskedés útján havi részletfizetésre is.

* **Ragályos betegségek behurcolása ellen** igen időszerű s helyes körrendeletet adott ki legutóbb *Tahy József*, Sárosvármegye alispánja. Számtalanszor tapasztaltuk ugyanis, hogy a környékbeli falvakból szekerek hozzák be Eperjesre az orvosokhoz a betegeket s gyakran megtörtént, hogy különösen a falvakban ki-

űtött ragályos gyermekbetegségek ily módon terjedtek el városunkban is. Elismeréssel adózunk dr. *Mosánszky Titusz* orvosnak, a ki ezen veszedelmes gyakorlat megszüntetése céljából beadványt intézett vármegyénk alispánjához, a ki is a vármegyei hat járás főszolgabírájához, a három sz. kir. város tanácsához, az összes hatósági orvosokhoz s valamennyi anyakönyvvezető s közséki előljáráshoz a következő üdvös körrendeletet bocsátotta ki: „Ismételten tapasztaltam, hogy fertőzött községekben ragályos kórban szenvedő betegek egyik községből a másikba szállítatnak, nevezetesen, hogy a betegek gyógykezelés céljából messziről az orvos székhelyére hozatnak, mely körülmény a fertőző kórok terjesztésére szolgálhat; miért is utasítom, hogy megfelelő módon odahasson, miszerint fertőzött községekben betegek bárhová semmi körülmények között ne szállítassanak mindaddig, míg a ragályos betegség megszűnése hivatalosan megállapítva nincsen. Egyben újból felhívom az anyakönyvvezetőket, hogy ragályos kórban történt elhalálozásokról haladéktalanul az elsőfokú hatóságnak tegyenek jelentést, hogy a szükséges óvintézkedések kellő időben elrendelhetők legyenek.”

* **Fontos háziasszonyoknak.** Nem titok, hogy ezidőszert a legjobb ruhakétkítő az Uranos-kék, melyből néhány csepp elég a fehéreműek kékítésére. Kevés háztartás és mosóintézet van ma már az országban, hol kétkítő-szer gyanánt nem az Uranos-kéket használnák.

* **Dráma Plavniczán.** Június hó 21-ikén, vasárnap reggel Plavniczán *Czinczulya József* földmívelő menyének (kinek férje Amerikában van) azért, hogy mostohán bánt vele, torkát beretvéval átvágta, s az áldozat azonnal szörnyethalt. A tett után kétségbeesett földmívelő félelmében csűrjében felakasztotta magát, de idejekorán észrevették s életrehozták. A vizsgálat folyik.

* **Spiritusz emberi hulladékokból.** Dornig, saját laboratoriumában, a német szabadalmi bizottság jelenlétében, a következő kísérletet végezte: 1 kgr. emberi kemény hulladékot szárazon bepárolva, sűrű gázokat állított elő és vízben elnyelve e gázokat, 80 gramm spirituszt és 235 liter világító-gázt kapott. A sűrű, visszamaradt kátrányt még nem elemezték. A szabadalmi bizottság 100 kgr. hulladékból 7 kgr. azaz 9 liter vízmentes alkoholt állított elő. Ha meggondoljuk, hogy 100 kgr. burgonya 5 kgr. malátával és erjesztővel feldolgozva 11½ liter borszeszt ad, akkor a teljesen értéktelennek vehető és csak az eltakarítás révén pénzt emésztő emberi hulladék eme kiaknázása nagyfontosságú találmány. Százezer lakos után évenként 45 ezer hl. borszeszt lehet előállítani, 7%-os kizsákmányolást véve a számítás alapjául. Kiválóan alkalmas lesz ez ipari célokra, s ha a trachai részvénytársaság ezt a termelést gyümölcsöztetni tudja, csakhamar teljesül az a modern vágyakozás, hogy a földmívelés drága erőt az iparból ki kell szorítani.

TÚRISTASÁG ÉS SPORT.

* **A csorbai tó behalásítása.** A hálókocsi-társasággal kötött szerződésben a földmívelési miniszter kötelezőleg mondja ki a csorbai tó behalásítását, a minek oka nagyrészt az volt, hogy a tó környékét felkereső idegeneknek a halászat-horgászat sportjában is részük lehetne. Az illetékes körök most ez okból nagyszabású haltenyésztő-telep létesítését tervezik. Ennek a megvalósulása azonban hosszabb időt vesz igénybe és a földmívelési miniszter rendeletére éppen azért, hogy az ideai szezon vendégei se fosztassanak meg e sporttól, Znióvárjáról nagyobb mennyiségű, 2-4 éves pisztrángot szállítanak Csorbára, melynek egy részét már el is helyezték a tóban.

* **Idegenek térfoglalása a Tátrában.** Lőcséről írják: Hir szerint külföldiekből álló csoport a Tátrában nagyobb kiterjedésű birtokot akar vásárolni. A Csorbató és Tátra-Lomnicz közt elterülő részt, a mely a már megvett állami birtokok közvetlen szomszédságában van, óhajtják megvenni. E birtoknak idegen kézre való jutása nagyban korlátozhatná a kincstárt további terveinek kivitelében és azonkívül a túrisztikára is gátló hatással lehetne. Mindezekről eltekintve azonban nemzetgazdasági szempontokból is föltétlenül káros a magyar birtokok idegen kézre jutása, amely pedig — sajnos — az utóbbi időkben mind gyakrabban megtörténik. Hiszen csak nemrégiben Hohenlohe herceg 5 millió korona értékű területet vásárolt szintén a Tátrában.

* **Automobil-közlekedés a MagasTátrában.** A Rózsa-féle utazási iroda újabban Poprád és Tátrafüred, valamint Szepesbélai-Koronahegyi fürdő, és Koronahegyifürdő — Csorsztin — Szcsawnyicza között automobil-járatot létesített.

* **Villamos-vasutat** épít jövő évben — mint hírlik — a hálókocsi-társaság a Magas Tátrában, a túrista-út mentén, nemkülönben Poprád és Tátrafüred között.

Vasúti menetrend.

Ervényes 1903 május 1-jétől.

Budapest—Eperjes—Orló:

Budapest ind.	7 25 r	7 35 r	2 35 du	8 10 e	9 40 e
Kassa érk.	12 41 du	3 35 du	8 28 e	4 47 r	7 25 r
Kassa ind.	12 52 ,,	4 25 ,,	8 50 ,,	5 30 ,,	8 04 ,,
Abos érk.	1 14 ,,	4 50 ,,	9 15 ,,	5 55 ,,	8 29 ,,
Abos ind.	1 15 ,,	4 52 ,,	9 25 ,,	5 56 ,,	8 45 ,,
Eperjes érk.	1 41 ,,	5 20 ,,	9 52 ,,	6 23 ,,	9 25 ,,
Eperjes ind.	1 46 ,,	5 30 ,,	10 04 ,,	6 33 de	
Eperjes megálló	1 51 ,,	5 35 ,,	10 09 ,,	6 38 ,,	
Kisszeben	2 19 ,,	6 08 ,,	10 43 ,,	7 13 ,,	
Héthárs	2 41 ,,	6 32 e	11 05 ,,	7 35 ,,	
Orló érk.	3 20 ,,	7 15 ,,	8 20 ,,		

Orló—Eperjes—Budapest:

Orló ind.	Csak hfő és pént.	8 45 de	1 00 du	7 45 e	
Héthárs		5 15 r	9 32 ,,	1 52 ,,	8 33 ,,
Kisszeben		5 38 ,,	9 55 ,,	2 07 ,,	8 57 ,,
Eperjes megálló		6 10 ,,	10 25 ,,	2 45 ,,	9 27 ,,
Eperjes érk.		6 14 ,,	10 30 ,,	2 50 ,,	9 32 ,,
Eperjes ind.	Mén n.	6 24 r	10 38 de	3 00 du	7 15 e
Abos érk.		6 51 ,,	11 06 ,,	3 26 ,,	7 55 ,,
Abos ind.		6 56 ,,	11 08 ,,	3 28 ,,	8 10 ,,
Kassa érk.		7 20 ,,	11 35 du	3 50 ,,	8 35 ,,
Kassa ind.		7 55 de	12 25 ,,	4 05 ,,	9 00 ,,
Budapest érk.		1 30 du	8 50 e	9 55 e	6 35 r

Eperjes—Bártfa:

Eperjes ind.	6 50 de	5 40 du	305 du
Bártfa érk.	8 56 ,,	7 48 e	Hétfőn 500 ,,

Bártfa—Eperjes:

Bártfa ind.	Hétfőn 4 09 r	11 35 de	7 23 e
Eperjes érk.	6 10 ,,	1 36 du	9 26 ,,

Szepesség felé indul a vonat:

Eperjes megálló ind.	10 25 de	6 10 r*	
Eperjes ind.	4 50 ,,	10 38 ,,	6 24 ,,
Abos érk.	5 30 ,,	11 06 ,,	6 51 ,,
Abos ind.	5 42 ,,	1 26 du	8 33 ,,

Szepesség felől érkezik a vonat:

Abos érk.	6 45 de	1 118 de	3 08 du	8 03 e	10 48 e
Abos ind.	8 45 ,,	1 132 ,,	4 52 ,,	9 25 ,,	10 57 ,,
Eperjes érk.	9 25 ,,	1 210 du	5 20 ,,	9 52 ,,	1 138 ,,

Felelős szerkesztő: Dr. Mikler Károly. Kiadótulajdonos: Kósch Árpád.

Kiadó lakás.

A Főutca 110. sz. házban levő (szemben a Collegiummal)

I. emeleti lakás azonnali kiadó.

Bővebb értesítés nyerhető Zborovszky Antalnál Főutca 108 sz.

Szeszfőző

kerestetik — azonnali belépésre — mezőgazdasági szeszgyárba. Azok, kik egyúttal gépészek (cséplőgépekhez) előnyben részesítettnek.

Ajánlatok ILLKOVICS TESTVÉREKHEZ Szedikert (Sárosvm.), u p. Töltszék.

Lubló-gyógyfürdő.

Szénsavas-, vasas- és mórffürdők.

Vasas-források, fölötté dúsak szénsavban. Ivó-, fürdő- és területi gyógymód, kitűnő sikerű vérszegénység, az idegrendszer idült bajainál, szívbántalmaknál, általános gyöngeségnél, súlyos betegségek, testi és szellemi túlerőltetés után, különösen pedig női bajoknál. Portól mentes, védett fekvés (556 m). Kiterjedt fenyveserdők között.

Állandó fürdőorvos: Platzer Sándor dr. volt egyet. tanársegéd néhai Kézmárczky tanár udv. tanácsos egyetemi női klinikáján. Kitűnő vendéglő jutányos árak mellett, étkezés à la carte vagy penzióban — Posta- és távirdaállomás. Elő- és utóévadban tetemes árkedvezmény lakás-, fürdő- és étkezésnél. Szobák hetenkint 10 kor., étkezés penzióban 20 kor.-tól kezdve. Prospektust küld és bővebb felvilágosítással szolgál

az uradalmi fürdőgondnokság Lubló-fürdőn (Szepesmegye).

424—1903. vh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a debreczeni kir. bíróságnak 1903. évi Sp. II. 231/3. sz. végzésével dr. Kún Mihály ügyvéd által képviselt Gebauer Károly debreczeni cég felperes részére Deckert Kilián alperes ellen 122 kor. 58 fill. tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől felülfoglalt és 3394 koronára becsült ingóságokra az eperjesi kir. bíróság 1903. V. I., 192/2. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes boltjában s boltja előtt Eperjesen leendő megtartása határidejéül 1903. évi július hó 15-ik napjának d. e. 9 órája kitűzték, a mikor a bíróság lefoglalt bútork, halottaskocsi s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatlak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik: elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztják.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik. Eperjesen, 1903. évi június hó 29-ikén.

Spányi Kálmán, kir. bírósági végrehajtó.

501—1903. vh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az eperjesi kir. járásbíróságnak 1902. évi Sp. I. 707/3. sz. végzésével dr. Propper Adolf ügyvéd által képviselt Ritter Móríz felperes részére Deckert Kilián alperes ellen 150 kor. tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől felülfoglalt és 2745 koronára becsült ingóságokra az eperjesi kir. járásbíróság 1903. V. I., 292/2. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes boltjában és boltja előtt Eperjesen leendő megtartása határidejéül 1903. évi július hó 20-ik napjának d. e. 9 órája kitűzték, a mikor a bíróság lefoglalt bútork, halottaskocsi s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatlak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik: elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztják.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik. Eperjesen, 1903. évi július hó 4-ikén.

Spányi Kálmán, kir. bírósági végrehajtó.

500—1903. vh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a bécsi ker. és kir. bíróságnak 1902. évi C. XI. 316/4. sz. végzésével dr. Propper Adolf ügyvéd által képviselt C. Drechsler bécsi cég felperes részére Deckert Kilián alperes ellen 534 kor. 20 fill. tőkekövetelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől felülfoglalt és 2745 koronára becsült ingóságokra az eperjesi kir. bíróság 1903. V. I., 223. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes boltjában és boltja előtt Eperjesen leendő megtartása határidejéül 1903. évi július hó 24-ik napjának d. e. 9 órája kitűzték, a mikor a bíróság lefoglalt bútork, halottaskocsi s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatlak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna s ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik: elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldött írásban beadni vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztják.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik. Eperjesen, 1903. évi július hó 4-ikén.

Spányi Kálmán, s. k., kir. bírósági végrehajtó.

TANONCZ felvétetik.

Ajánlatok intézendők: KASSEVITS JÁNOS fűszerkereskedésébe KIS-SZEZEN.

Lisztraktár.

A következő városokban: EPERJES, Igló, Lőcse, Késmárk, Zsolna és Rózsahegyen malmtermékeink eladásra célzából létesítendő raktárunk részére keresünk alkalmas, megbízható, szakmabeli és biztosítékot nyújtó egyéneket (esetleg nőket is) fizetés és jutalék ellenében.

Ajánlatok az Ungarmalomhoz, Kassa, intézendők.

Galgóczi fűszerüzletem számára

tanonczot

keresek azonnali belépésre. VOMBERG ISTVÁN kereskedő, Eperjes.

A Fő-utcai 133. sz. házban az emeleti

nagy lakás

1903. augusztus 1-től kezdve bérbeadó.

Értesítés: dr. Propper Adolf ügyvédi irodájában.

Czigelkai Lajos- és István-forrás

kapható =Holénia Béla= üzletében Eperjesen.

Tanuló

jó házból felvétetik.

Ajánlatok intézendők BOHRANDT J. V. fűszer-, festék-, anyag-kereskedésébe EPERJESEN.

Teljesen ingyen

dobja ki a pénzt, ha értéktelen utánzatok által hagyja magát elámitani. Az én valódi amerikai Nickel ANKER-ROSKOPF-ÓRAM (Antimagnetique) szabadalmazott email-számlappal, itt látható minta szerint 36 órai járással egyedüli. Kiváló ellenálló képessége, valamint pontos járása által a legkedveltebb és a letező legjobb strapaóra. Különösen ajánlható tisztelteknek, vasúti hivatalnokok, csendőrség, pénzügyorség, kalauzok, gépészek és mindazok részére, kik egy erőse, megbízható és tartós órát akarnak. Ára egy szép nickel lánczsal és tokkal együtt csak 6 korona 3 évi jótállással. csak 3 korona. Nem megfelelő esetben kicserélem, vagy a pénzt visszaadom. Szétküldés az I. amerikai óragyárak vezérképviselet által:

BÖHNEL MIKSA, órás Bécs, IV., Margaretenstrasse 48 65. a csász. és kir. állami hivatalnokok szállítója.

OVÁS: Kereskedők Roskopf órákat pléttokkal és imitált papír-email-számlappal ajánlanak. Ily óra nálam 1 ft 75 kr. és megjegyzem, hogy én nem vagyok kereskedő, hanem órás. Az én óráim finom, szabadalmazott email számlappal vannak ellátva, pontosan szabályozottak, és mindent, a mi nincs fenti czéjegyzéssel ellátva, utasítsunk határozottan vissza.

OVÁS: Kereskedők Roskopf órákat pléttokkal és imitált papír-email-számlappal ajánlanak. Ily óra nálam 1 ft 75 kr. és megjegyzem, hogy én nem vagyok kereskedő, hanem órás. Az én óráim finom, szabadalmazott email számlappal vannak ellátva, pontosan szabályozottak, és mindent, a mi nincs fenti czéjegyzéssel ellátva, utasítsunk határozottan vissza.

AZ EPERJESI TAKARÉKPÉNZTÁR

1903. évi január 1-től — 1903. évi június 30-ig terjedő

félévi pénztárforgalmának kimutatása.

Bevétel:	Korona		Kiadás:	Korona	
	fillér	fillér		fillér	fillér
Pénztárkészlet 1903. január 1-jén	119156	61	Betéti számlán	1974888	58
Betéti számlán	2477570	09	Betéti kamat	9823	27
Váltó	2982339	93	Váltó	2862449	81
Váltókamat	56517	37	Váltókamat	154	77
Jelzálog	229119	01	Jelzálog	265060	—
Jelzálogkamat	74107	64	Jelzálogkamat	254	32
Értékpapírzálog	18384	52	Értékpapírzálog	14309	—
Értékpapírzálogkamat	3332	56	Értékpapírzálogkamat-számlán	149	94
Kézizálog	7018	40	Kézizálog	3422	—
Kézizálogkamat	1066	68	Kézizálogkamat	133	92
Folyószámlán	572660	08	Folyószámlán	1024922	22
Bizományi számlán	74286	91	Bizományi számlán	195883	31
Ingatlanok számláján	2027	90	Ingatlanok számláján	8	22
Értékpapír számlán	52483	24	Szelvény számlán	111932	56
Szelvény	8520	44	Óvásdíj	1008	71
Más intézeti betéteknél	6450	—	Nyugdíj-alap	379	20
Óvásdíj számlán	1223	40	Felszerelési	141	88
Házbér	2478	—	Üzleti költség	1711	41
Jutalék	63	65	Házköltség	213	10
Letéti díj	54	—	Adó	8589	18
Részvényátíratási-díj számlán	5	—	Betéti kamatadó	13223	66
Nyugdíjalap	2102	30	Osztalék	56600	—
Tartalékalap	2683	—	Jótevény adomány	5114	—
Felszerelési	162	20	Tiszti fizetés	12026	56
			Tiszti jutalmazás	5251	65
			Igazgatósági részletilleték-számlán	13407	08
			Értékpapír-számlán	3013	94
			Perköltség	62	10
			Pénztárkészlet 1903. június 30-ikán	109678	54
	K.	6693812 93		K.	6693812 93

Eperjesen, 1903. évi július hó 1-jén.

FARKAS LAJOS, vezérigazgató.

Alapított 1869.

KÖSCH ÁRPÁD

Korszerűen s díszesen felszerelt * Legválasztékosabban berendezett

KÖNYVNYOMDÁJA || PAPIRRAKTÁRA

EPERJESÉN.

Árjegyzékek, számlák, czégekártyák, körlevelek, üzleti jelentések, intőlevelek, czimkék, vonalozott üzleti könyvek; levelezőlapok, csomagoló- s levélpapírok és borítékok czégnomással. ooo

Pénzügyintézeteknek: Alapszabályok, értékpapírok, mérleg számlák, üzleti könyvek (színes vonalzással is). Ügyvédek részére: Mindennemű kérvények és keresetek, meghatalmazások, kötvények s szerződéses, óvások, ügyvédi könyvek stb.

Bármely hírlapra előfizetések közvetítése.

Díszművek, könyvek, hetilapok, folyóiratok elegáns és pontos előállítására, k. z. és magánhivatalok, takarékpénztárak nyomtatványainak szép és gyors kiállítása

— Különlegesség könyvnyomdai színnyomásban! —

Egyházi, tanügyi, közigazgatási és más hivatalos nyomtatványok raktára. Oklevelek, isk. értesítők, bizonyítványok s kimutatások nyomtatása. Névjegyek. Bevásárlási árúkönyvek rovatolva.

Eljegyzési és esketési kártyák, meghívók ízléses kivitelben, falragaszok, műsorok, étlapok, tánczrendek, színlapok s egyesületek részére szükségelt nyomtatványok díszes előállítására. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítik.

Motorhajtóerő-berendezés. Tömöntőde.

Költségvetések — készítenők nyomtatványokról — postafordultával.

URANOS-KÉK

ruhamosáshoz
a legjobb kékítőszert!
Törvényesen védve.

Mosóintézetekben, háztartásokban a legkedveltebb ruhakéktő.
Olcso és felülmúlhatlan!
Kis üveg 24 fillér, tízszeri mosáshoz elegendő. —
1 nagy üveg 1.60 kor. — 1/2 üveg 1 kor.

— Kapható mindenütt. —
Utánzatoktól óvakodjunk!

Kizárólagos gyártói: HOCHSINGER TESTVÉREK VEGYÉSZETI GYÁRA BUDAPEST, VI. Rózsá-utca 85

Két garnitúra
cséplőgép
gőzlokomobillal
azonnal eladó.

1-ső garnitúra 2 1/2 lóerő,
2-ik „ 3 lóerő.

Bővebbet

Szalasovics,
Alsó-Sebes.

F E R E N C Z

pálinka (sósorszesz)
Vértés gyógyszerész-féle,

használatban a leghatásosabb feltétlen tisztasága következtében úgy külső, mint belső használatra mindenképpen legjobban alkalmas, különösen is a most annyira kedvelt gyomoroszterre (masszage). Kiváló sikerrel használják köszvény, csúsz, megfűlések ellen, bennulások, ficamoknál, gyuladás és kelésnél, továbbá a fejbőr erősítésére, valamint a száj tisztítására; belsőleg, gyomor-görcs, rosszullét, fejfájás stb. ellen. Katonáknak, vadászoknak, turistáknak, leveghordóknak s általában sokat gyalogolónak nélkülözhetetlen. Valódi csak a mellékelt védjegyel. — Egy üveg 30 fill., 1 és 2 korona.

Kapható Eperjesen: Atlasz D., Dahlström Károly, Glücksmán Mór, Holénia B., Lefkovits Emil, Miko Mik István, Sváb Ferencz és Trosztler Kálmán uraknál; általában ott, ahol plakátok a fenti védjeggyel láthatók, valamint közvetlen.

VÉRTES L., „Sas“-gyógysz. Lugoson.

A Római, Osztendei, Londoni és Párisi kiállításokon aranyéremmel, díszkereszttel és díszoklevéllel kitüntetve.

Egy jó régi háziszert,

melynek egy családnál sem szabad hiányoznia, a mindenütt ismert, mindenkor jónak bizonyult

Hess Ernő-féle

EUCALYPTUS,

valódi tiszta, 12 év óta Ausztráliából hozott természetes gyártmány, Németország- és Ausztria-Magyarországban törvényesen védve. Az 1 K. 30 fill.-nyi olcsó ár eredeti üvegenként, mely igen sokáig tart, lehetővé teszi a beszerzést mindenkinek az egészség visszanyerésére és a betegség megelőzésére.

1500-on felüli dicsérő- és köszönőirat

érkezett be kéretlenül gyógyultaktól, a kik

tugszagatás, hát-, mell-, gőgebaj, merevség, légzőbaj, nátha, fejfájás, belső nemes organumok megbetegedése, régi sebek, bőrbetegségek stbiben szenvedtek.

Senki se mulassza el meghozatni az igen fontos könyvet, melyben az Eucalyptus-készítmények pontosan le vannak írva és az, hogy mint történik ezeknek sokoldalú, eredménydús alkalmazása fent említett betegségeknek.

A szenvedők érdekében e könyvet mindenütt teljesen ingyen küldöm és meggyőződésül ezekben lenyomtatam számos bizonylatot gyógyultaktól.

Klingenthal i. Sa.

Hess Ernő,
Eucalyptus-szállító.

A védjegyre pontosan ügyelendő!

Egyedüli elárúsítói hely EPERJESEN:
KORN VILMOS gyógyszerárban.

— No barátom! hallottam, hogy megnéztél és meggyőződted arról a csodálatos intézetről, a hol kitűnően ki tudják tisztítani a ruhát, a nélkül, hogy mosni kellene; látod, kedves barátom, ez a nagy csoda még nem létezett soha. Ebben az intézetben szárazon kitisztítják a ruhát, egészen olyan lesz, mint új; mert jegyezd meg, barátom, jól magadnak, ha a ruhát valamelyik intézetben kimossák, az lehetetlen, hogy jó legyen, mert a ruha a vízben elromlik, összemegy, rövid lesz, kikopik; lehetetlen jól helyrehozni. És látod, barátom, azt a

Sikorszky-féle mütisztító-intézetet

dicsérem én; ott a ruhát nem mossák ki, ott csodálatos módon kitisztítják, ott csodálatos port találtak fel, a melylyel a pecsét ruhát behintik, attól minden pecsét lemegy, aztán lekefélik, jól kivásalják: egyszóval ismét új lesz. Mondható, hogy kitűnő és patent, a ruha nem romlik el, egyszóval új lesz. Hát kérek arra a kis szívessegre, el ne mulassz másoknak is ajánlani, hogy mindenki legyen meggyőződve, hogy létezik egy intézet, a hol lehet spórolni, olcsón és jól új ruhát szerezni.

— Kedves barátom, nagyon szépen köszönöm neked. Isten veled, viszontlátásra!

— Édes barátom, ha esetleg elfelejtenéd valahogy, itt a címe a mütisztító-intézetnek:

Első eperjesi ruha-vegyimütisztító- és javító-intézet,
Fő-utca 51-ik szám, a „Fekete sas“-szállodával szemben (háttul az udvarban).

MEGJELENT!

SÁROSVÁRMEGYEI
KALAUZ
— ÉS —
CZÍMTÁR

Ára:

2 korona.

Postán 2 korona 20 fillér.

Kapható

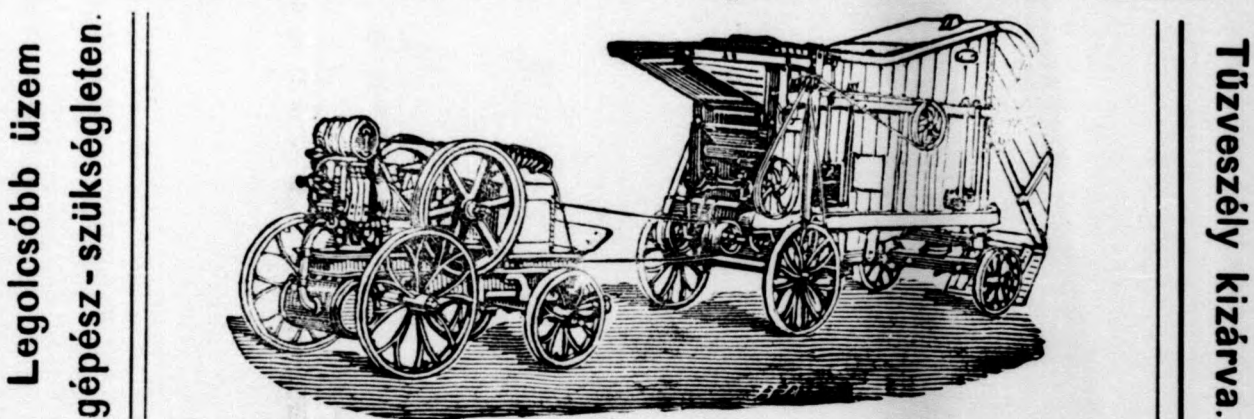
200 oldal
tartalommal.

Kösch Árpád

könyvnyomdájában Eperjesen.

„MAYER” GÉPGYÁR vas- és fémöntöde részv.-társ. Szombathely.
Raktár: Budapest, V., Lipót-körút 15.

Készít mindennemű kitűnő 2-50 lóerőig
Gazdasági gépeket, szerkezetű Benzin-motorokat
Benzin-motoros cséplőkészletek.

Legolcsóbb üzemi gépész-szükségletlen.
Tűzveszély kizárva.
Malomépítéssel: Új hengerrészek, minden e szakmába vágó gép gyártása. Teljes műalmi berendezések. Különlegesség: Legújabb szerkezetű csavaros és szabad víznyomású borsajtó. Osborné D. M.-féle világhírű amerikai arató- és kaszáló gépek magyarországi kizárólagos képviselősege. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. * Kiváratra minden szükségletre külön költségvetés.

LINDNER RÓBERT gyógyszerész-féle

ALAIKA-CRÈME

Cosmeticum par excellence.

Az arczbőrnek rövid használat után ragyogó fehérséget, ülést, tisztaságot és lájt ad. Eltávolít pörpörést, szőpőrt, bőrcákaikat (Mitesser), napbarátságát stb. A legcsúnyább kezeket finomná, fehérré és gyöngéddé varázsolja. Előnyök: **Alaiska-Crème** nem zsíros, semmitféle fémalkatrészeket nem tartalmaz, orvosiilag jóváhagyva és ajánlva. Teljesen ártalmatlan. Egy tégely ára **3 kor.**

Próbátégely **K. 20 f.**
Alaiska-puder

(arcpor)

kisűnően kiegészíti az **Alaiska-Crème** fényes kozmetikai hatását, a bőrnek elhajló színárnyalatot, finom, üde, rózsás üdöséget ad, nagyszerű illata, kitűnő fedőereje van és feltétlenül ártalmatlan, mert sem **ligantot**, sem **bismutot** nem tartalmaz. — Egy doboz (fehér, rózsás vagy sárga) **3 kor.** — Kapható:

LINDNER RÓBERT gyógyszerésznél.

BÉCS, XIII/9, Lainzerstrasse 113.

Kitűntetve: Páris, Londón, Amsterdam és Bécsben 1902-ben aranyérmekkel és díszoklevelekkel.

Schicht-szappan

„szarvas“

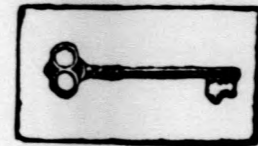
vagy

„kulcs“

jegygyel

legjobb, legkiadóbb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől ment.

Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Epilepsia.

A ki eskóiban, göresős és más ideges bántalomban szenved, kérjen erről füzetet; ílyet bárkinek ingyen és bérmentve küldünk.

Schwanen-Apotheke
Frankfurt a/M.

Geschmackvolle, elegante und leicht ausführbare Toiletten.

WIENER MODE

mit der Unterhaltungsbeilage „Im Boudoir“.
Jährlich 24 reich illustrierte Hefte mit 48 farbigen Modebildern, über 2800 Abbildungen, 24 Unterhaltungsbeilagen und 24 Schnittmusterbogen.

Vierteljährig: K. 3.— = Mk. 2.50.

Gratisbeilagen:

„Wiener Kinder-Mode“

mit dem Beiblatt

„Für die Kinderstube“

Schnitte nach Mass.

Als Begünstigung von besonderem Werthe liefert die „Wiener Mode“ ihren Abonnentinnen Schnitte nach Mass für ihren eigenen Bedarf und den ihrer Familienangehörigen in beliebiger Anzahl lediglich gegen Ersatz der Spesen von 30 h = 30 Pf. unter Garantie für tadelloses Passen. Die Anfertigung jedes Toilettestückes wird dadurch jeder Dame leicht gemacht. Abonnements nehmen alle Buchhandlungen und der Verlag der „Wiener Mode“, Wien, VI/2, unter Beifügung des Abonnementsbetrages entgegen.

BERGER-féle GYÓGY-KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államában lényes sikerrel alkalmazták

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-szömör, közös elősdi kútegek, orvosi-ten orvosi-ten, ártar, fagyvég, lábizadás, fej- és szakállkórpa ellen. A Berger-féle kátrányszappan tartalmazza a **ka-kátrány-nak 40 %**-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrányszappanoktól lényegesen különbözik. **Idült bőrbetegségek**nél sikeresen alkalmazták a kátrányszappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kátrányszappan.

A **csingébb kátrányszappan**

az **arcbőr tisztátalanosságai**

eltávolítására, a **zermeknek** valamennyi lebetegségei ellen felül

mulhatlan bőrtisztító, **moszó és fűrdőszappan mindennapi**

használatu szorzi. 5517

Berger-féle glicerín-kátrányszappan

80% glicerín tartalommal és finom illattal. Ára minden lejtnek használati

szükséglettel együ 35 kr.

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendő a

Berger-féle szappan a bőr tisztítására, **boros szappan** pattanások

ellen, **carbol-szappan** a bőr tisztítására híműhályoknál és más fertőzött

szappan Berger-féle **enyő fűrdő-szappan** és **enyő-pipere-szappan**, **Berger-féle gyermek-szappan** a **senge kor**

részére (25 kr.) 5405

Berger-féle Potrosulfol-szappan

100% orv. kites, hirtviszközesség és arcvörösség ellen (75 kr.), szőpő

szappan igen hatálos.

Berger-féle kénos tejszappan

mitesser és arctisztítás ellen. **Tannin-szappan** lábizadás és

hajkih. illat ellen.

Berger-féle fog-paszta tubuszokban

1. sz. rendes fogaknak, 2. sz. dohányosoknak. Ára 30 kr., a legjobb

fogtisztító szer. A többi **Berger-féle szappanokat** illetőleg

italunk a rőpiratokra. **Arany érem a párisi kiállítás**

son 1900.

Tévétra vezetés elkerülése végett **mind**

dig a valódi rég bevált **Berger-féle szap**

panok kérendők, az itt lenyomott **véd**

jegyre tessék ügyelni és — **mintán szá**

mos hatástalan utánzás létezik — **minden**

valódi Berger-féle szappan **cimkéje**, **va**

lédúságuk egy **to**

további jelöl

az itt lenyomott

cég jelölését

és **vörös nyo**

matban viseli.

Budapestben nagyban és kicsinyben kapható: **100k**

József gyógyszerüzében **Király-utca**.

Kapható **Eperjesen** Korn Vilmos úr gyógyszer

tárában, valamint **Magyarország** összes gyógyszer

tárában.

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat

legjobb, valódi francia szivarkapapír és szivarkahüvely.

Gyári raktár: **Zahler Mór**nál Eperjesen.

„Zacherlin“

mint utólréheilen valóban nagyhatású „rovarirtó“.

Azonban csak az üvegben levőt vásároljuk!

Kapható Eperjesen:

Atlasz D., Barts E. gyógyszer, Bein Simon, Bohrandt J. V., Dahlström Károly,	Diamant R., Duschnitz Ármán, Feldmann Adolf, Fried Simon, Gallotsik J. V.,	Glücksman Mór, Holénia Béla, Holländer Samu, Klein Ferencz, Kónya Miklós,	Lefkovits Emil, Lindner J. Mór, Mikolik István, Molitorisz I. gyógyszer, Neumann B. Özv.,	Schönfeld Izidor, Singer S. Fiai, Sváby Ferencz, Vomberg István, Wenczel István.
--	--	---	---	--

— Ezenkívül a vidéken mindenütt vannak raktárak, hol a Zacherlin-falragasz ki van téve. —

Fényképezési eszközök

s a szükségelt összes vegyi és optikai kellékek

eredeti gyári áron, előnyös részletfizetésre is

Cattarino Sándornál

Eperjesen.

Amatőröknek ingyen oktatás!

Sötét-kamara mindenkor rendelkezésre áll.